



توافق ایران و عربستان
و تاثیر آن بر افغانستان

۶

صبح ۸

سال شانزدهم
شماره ۳۸۶۲
دوشنبه
۲۲ حوت ۱۴۰۱
۱۳ مارچ ۲۰۲۳

روایت دیروز آئینه امروز نوید فردا

اعلام موجودیت حزب شهروندان افغانستان؛

اوشاکه برای تحقق نظام فدرال مبارزه می کنیم



پس از سقوط نظام جمهوری در افغانستان، به شمول رهبران سیاسی، سیاستمداران و نخبه‌گان عرصه‌های مختلف جامعه، کشور را ترک کرده‌اند. در جریان نه ماه گذشته شماری از چهره‌های سیاسی در بیرون از افغانستان دست به ایجاد احزاب مختلف سیاسی زده و خواستار برقراری نظام غیرمتمرکز در افغانستان شده‌اند. در تازه‌ترین مورد حزبی جدید زیر نام «حزب شهروندان افغانستان» به رهبری دکتر ذاکر حسین ارشاد، استاد دانشگاه، و عضویت جمعی از چهره‌های سیاسی و فرهنگی...

۵



موضع ناروشن طالبان
درباره بازگشایی مکاتب دخترانه؛

تا ۱۱ روز دیگر سال آموزشی جدید آغاز می‌شود

خاموشی طالبان مبنی بر گشایش دوباره مکاتب و دانشگاه‌ها به روی دختران، واکنش تند نهادهای بین‌المللی و کشورهای جهان را نیز برانگیخته است. نماینده ویژه آمریکا برای زنان افغانستان روز شنبه، ۲۰ حوت، در دیدار با معاون وزیر خارجه قطر درباره نیاز به برداشتن گام‌های عملی برای رسیده‌گی به مساله آموزش دختران در افغانستان گفت‌وگو کرده است. لولوه بنت راشد الخاطر، معاون وزیر امور خارجه قطر، در این دیدار گفته است: «اقتصاد، امنیت و سیاست‌های منطقی بر دسترسی همه، به‌ویژه دختران و زنان به آموزش تاثیر می‌گذارد.»

۳ صفحه

بردهای ذهنی



پیرمرد این بار که به خانه آمد، مانند آن بود که خود را برای یک سخنرانی سنگین آماده کرده است. تا نشست، گفت...

۷

وزیر تحصیلات عالی طالبان: عاملان تخریب نظام واجب‌القتل هستند

صبح، کابل: ندامحمد ندیم، وزیر تحصیلات عالی طالبان می‌گوید، افرادی که نظام این گروه را تخریب می‌کنند، واجب‌القتل هستند. ندیم این اظهارات را روز شنبه، ۲۰ حوت، در جریان سخنرانی‌اش در مراسم پایانی دوره آموزشی مفتی‌ها و قاضی‌های طالبان در ولایت قندهار بیان کرده است. او افزوده است: «تخریب‌کننده نظام اگر با زبان، اگر با قلم یا در عمل تخریب کند، همه آن‌ها باغی و واجب‌القتل پنداشته می‌شوند.» وزیر تحصیلات عالی طالبان هرچند از فرد یا گروهی نام نبرده، اما تاکید کرده است: «آن‌ها با دسیسه‌های بیگانه‌گان برای مردم افغانستان مشکل می‌آفرینند و در مقابل، ما [طالبان] آماده هستیم تا آن‌ها را سرکوب کنیم.» گفتنی است که طالبان از زمان حاکمیت‌شان تا حال، برخی از منتقدان سیاسی‌شان را بازداشت، شکنجه و حتا به شیوه‌های مختلف به قتل رسانده‌اند. این گروه در مورد اقدام‌های فراقانونی‌شان به فرد و یا نهاد‌های حقوق بشری پاسخ‌گو نیستند.



جنگ جویان تی تی پی با تسلیحات پیشرفته به‌جامانده نیروهای خارجی در افغانستان، می‌جنگند



صبح، کابل: مقام‌های امنیتی و کارشناسان پاکستان می‌گویند که جنگ‌جویان تی تی پی (تی تی پی) با تسلیحات پیشرفته به‌جامانده از نیروهای خارجی در افغانستان، دست یافته است. وار نویر، یک گروه تحقیقی، نیز گفته است که تبلیغات اخیر تحریک طالبان پاکستان نشان می‌دهد که جنگ‌جویان این گروه با سلاح‌های مدرن ساخت آمریکا تمرین می‌کنند. این سلاح‌ها شامل تفنگ‌های تک‌تیرانداز M24، کارابین‌های M4 با دوربین‌های Trijicon ACOG و تفنگ‌های M16A4 با دوربین‌های حرارتی است. طالبان پیش از این دستیابی جنگ‌جویان تی تی پی و دیگر شبه‌نظامیان به تسلیحات و تجهیزات به‌جامانده نیروهای خارجی در افغانستان را رد کرده‌اند. وزارت دفاع آمریکا سال گذشته اعلام کرد که به ارزش ۷.۱۲ میلیارد دلار تجهیزات و تسلیحات نظامی که در اختیار حکومت پیشین افغانستان بود، با سقوط این حکومت در ۱۵ اگست سال ۲۰۲۱، به دست طالبان افغان افتاد.

صبح، کابل: مقام‌های امنیتی و کارشناسان پاکستان می‌گویند که جنگ‌جویان تی تی پی (تی تی پی) با تسلیحات پیشرفته به‌جامانده از نیروهای خارجی در افغانستان، دست یافته است. وار نویر، یک گروه تحقیقی، نیز گفته است که تبلیغات اخیر تحریک طالبان پاکستان نشان می‌دهد که جنگ‌جویان این گروه با سلاح‌های مدرن ساخت آمریکا تمرین می‌کنند. این سلاح‌ها شامل تفنگ‌های تک‌تیرانداز M24، کارابین‌های M4 با دوربین‌های Trijicon ACOG و تفنگ‌های M16A4 با دوربین‌های حرارتی است. طالبان پیش از این دستیابی جنگ‌جویان تی تی پی و دیگر شبه‌نظامیان به تسلیحات و تجهیزات به‌جامانده نیروهای خارجی در افغانستان را رد کرده‌اند. وزارت دفاع آمریکا سال گذشته اعلام کرد که به ارزش ۷.۱۲ میلیارد دلار تجهیزات و تسلیحات نظامی که در اختیار حکومت پیشین افغانستان بود، با سقوط این حکومت در ۱۵ اگست سال ۲۰۲۱، به دست طالبان افغان افتاد.

۴ صفحه

نواقص و ضرورت اجرای شدن توافق‌نامه ۲۰۲۰ ایالات متحده و طالبان



۶ صفحه

کشته شدن داوود مزمل؛ تنش درونی یا حمله داعش؟

مولوی محمد داوود مزمل در گرشگ هلمند به دنیا آمده و از شاخه اسحاق‌زی قبیله درانی بود.



ازدواج اجباری در پروان؛ دختری در جریان مراسم عروسی‌اش خودکشی کرد

صبح، پروان: منابع محلی در پروان می‌گویند که یک دختر جوان در این ولایت در جریان برگزاری مراسم عروسی‌اش خودکشی کرد. این رویداد روز یکشنبه، ۲۱ حوت، در روستای توریج، از مربوطات ولسوالی شیخ‌علی پروان به وقوع پیوسته است. به گفته منابع، این دختر ذوقینون نام داشت و در نخستین روز برگزاری مراسم عروسی‌اش خودکشی کرده است. منابع دلیل خودکشی ذوقینون، را ازدواج اجباری عنوان کرده و می‌گویند که او با شلیک گلوله کلانشینکوف به زنده‌گی‌اش پایان داده است. گفتنی است که پیش از این نیز برخی از دختران در ولایت‌های مختلف کشور به دلیل ازدواج‌های اجباری خودکشی کرده‌اند.



افغانستان ورهبران مادام العمر

رهبری مادام العمر از آفات مهم فرهنگ سیاسی در افغانستان و بسیاری از کشورهای جهان سوم و یکی از عوامل اساسی بحران‌های سیاسی در این کشورها است. رهبری مادام العمر ریشه در مدل اقتدار دارد. از نظر جامعه‌شناس مشهور، ماکس وبر، اقتدار به سه گونه است: سنتی، کاریزماتیک و عقلانی. در اقتدار عقلانی رهبری دموکراتیک شکل می‌گیرد و پایه‌اش بر اراده شهروندان آزاد و آگاه نهاده می‌شود و از این‌رو، قرار گرفتن در این منصب بسته‌گی مستقیم دارد به این‌که مردم تا چه زمانی او را در آن مقام بخواهند و چون که مردم معمولاً رهبر مادام العمر نمی‌خواهند، دوران رهبری محدود است. در فرهنگ سیاسی افغانستان برعکس، هر کس که به مقام رهبری می‌رسد، چه رهبری احزاب و چه رهبری دولت‌ها، مصمم است تا جان در بدن دارد از این مقام دست نکشد و آن را به خوشی و رضایت به کسی دیگر واگذار نکند.

رهبری مادام العمر عوارض گوناگونی دارد. برای نمونه، این مدل رهبری، به دلیل اطمینانی که از دوام حاکمیت ایجاد می‌کند، سبب اعتماد به نفس مفرط در رهبران می‌شود و از آن مهم‌تر این است که کارایی و توانایی هر فرد، دوره زمانی مشخصی دارد و پس از آن، شکوفایی و ثمردهی‌اش به پایان می‌رسد؛ زیرا براساس قوانین بیولوژیک طبیعت، توانایی‌ها و خلاقیت‌هایش می‌خشکد و پس از مدتی به شخصی فرسوده، واپس‌گرا و ناکارآمد تبدیل می‌شود که بار دوش سازمان و تشکیلات خواهد بود. چنین رهبری جامعه را با نگاه معطوف به گذشته، از حرکت به سوی آینده باز خواهد داشت. افزون بر این، احساس این‌که مقام رهبری به صورت مادام العمر در دست یک شخص است، کسان دیگر را که توانایی یا بخت قرار گرفتن در این مقام را دارند و می‌دارد تا به رقابتی ویران‌گر روی آورده به روشی قهرآمیز برای به زیر کشیدن او از اریکه قدرت متوسل شوند. بخشی از منازعات سیاسی، انشعاب‌های حزبی، کودتاهای نظامی و آشوب‌های اجتماعی ریشه در همین جا دارد. جوامعی که دچار رهبران مادام العمرند به انسداد سیاسی گرفتار می‌شوند. در این کشورها انرژی سرکوب‌شده تغییرخواهی به انفجار می‌انجامد و زخم‌هایی عمیق در بدنه دولت و ملت برجا می‌گذارد.

در کشورهای دموکراتیک، اگر مقام و منصبی مادام العمر باشد، تنها به صورت سمبولیک است؛ مانند مقام شاهی در انگلستان، ناروی، هالند، دنمارک و مانند این‌ها که صلاحیت‌های اجرایی از پادشاهان گرفته شده و در دست دولتی منتخب و متکی به آرای مردم قرار دارد. شاهان در این نظام‌ها رمزی از وحدت و همبستگی ملی هستند که در سطحی بالاتر از کشمکش‌های حزبی و جناحی، با تمام شهروندان کشور نسبت مساوی دارند و تنها در شرایط کاملاً اضطراری که تنش میان احزاب و گروه‌های سیاسی، کشور را به مرزی شکننده برساند، آن‌ها در چارچوب قانون، وارد عمل می‌شوند تا کشور را از بحران برهانند.

در افغانستان اما که فعلاً طالبان حاکم هستند، رهبری‌شان مادام العمر است. قاضی القضاة‌شان در کتاب خود گفته است که محدودسازی زمان رهبری برای امیرالمومنین، به‌عنوان پدیده‌ای غریبی، در نظام مورد نظر این گروه جایی ندارد. در چنین وضعیتی، کسانی که از رهبری او به ستوه می‌آیند و رویکرد او را از هر جهت زیان‌بار می‌دانند، راه‌حلی جز از میان برداشتن قهرآمیز او پیدا نمی‌کنند. اکثر گروه‌های اسلام سیاسی به مدل رهبری مادام العمر گرایش دارند؛ به ویژه این‌که این مدل با روحیه استبدادی این جریان‌ها همخوانی بهتری دارد. در نظام‌های دموکراتیک دوران حاکمیت رهبران محدود است و جابه‌جایی در نظام قدرت بدون خون‌ریزی صورت می‌گیرد.

ماهنامه افغانستان در امریکا و کانادا به نشرات آغاز کرد



۸صبح، کابل: ماهنامه افغانستان نشراتش را برای نخستین بار در امریکا و کانادا آغاز کرد. این ماهنامه تحت نام «afghanistan monthly» نخستین شماره‌اش را روز دوشنبه، ۲۲ حوت، در شهر ویرجینیای امریکا چاپ کرد و به نشر سپرد. مسوولان نهاد «خانه افغانستان» در شهر ویرجینیای امریکا می‌گویند که این نشریه شامل بخش نشراتی این نهاد می‌باشد.

برکت‌الله رحمتی، مدیر مسوول ماهنامه افغانستان، هنگام گشایش فعالیت این نشریه گفت: «این ماهنامه به‌عنوان بازوی رسانه‌ای نهاد خانه افغانستان برای تدوین روایت یک افغانستان جدید، استوار بر ارزش‌ها و منافع مردم افغانستان و بر محور یک گفتمان فراگیر و آینده‌محور تمرکز خواهد کرد.»

او، از روزنامه‌نگاران و نویسندگان افغان که در کشورهای خارجی حضور دارند، خواستار همکاری با این نشریه شده است.

بربنیاد گفته‌های مسوولان ماهنامه افغانستان، قرار است این رسانه به زبان‌های فارسی، پشتو، اوزبیک و انگلیسی در ۲۰ صفحه به چاپ برسد و به صورت همزمان در امریکا و کانادا توزیع شود.

گفتنی است که پس از سقوط حکومت پیشین بیشتر روزنامه‌نگاران و فرهنگیان کشور به دلیل تهدیدات امنیتی از سوی طالبان مجبور به ترک کشور شده‌اند. برخی از این افراد به دلیل وضع محدودیت‌های سخت‌گیرانه بر رسانه‌های داخلی افغانستان، اقدام به ایجاد رسانه‌های مختلف صوتی و تصویری در کشورهای مختلف جهان کرده‌اند.

داعش مسوولیت حمله بر مرکز فرهنگی تیبیان در شهر مزارشرف را برعهده گرفت

مرکز فرهنگی تیبیان در شهر مزارشرف، مرکز ولایت بلخ، کار این گروه بوده است. گفتنی است که این انفجار روز گذشته تجمع خبرنگاران را در مرکز فرهنگی تیبیان مورد هدف قرار داد.

طالبان تعداد کشته‌گان را یک تن و زخمیان این رویداد را پنج تن اعلام کردند.

مرکز خبرنگاران افغانستان، تعداد خبرنگاران زخمی‌شده در این رویداد را ۱۵ تن اعلام کرده است.

۸صبح، کابل: گروه داعش مسوولیت حمله بر مرکز فرهنگی تیبیان در شهر مزارشرف را پذیرفته است.

شبکه خبری العربیه روز یکشنبه، ۲۱ حوت، به نقل از یک کانال تلگرامی منسوب به گروه داعش گزارش داده که انفجار روز شنبه، ۲۰ حوت، در



هند برای کارمندان وزارت خارجه طالبان برنامه آموزشی برگزار می‌کند

۸صبح، کابل: بربنیاد نسخه‌ای از یک نامه وزارت امور خارجه طالبان، سفارت هند در کابل یک برنامه آموزشی کوتاه‌مدت را به‌گونه آنلاین برای کارمندان وزارت امور خارجه این گروه تحت عنوان «تعمیق در افکار هندی» برگزار می‌کند.

در این نامه آمده است که این برنامه آموزشی از تاریخ ۱۴ تا ۱۷ مارچ سال روان میلادی، توسط انستیتوت مدیریت هند برگزار خواهد شد.

این نامه به تاریخ ۱ حوت سال روان با امضای نوره‌الله عزام، رییس انستیتوت دیپلماسی وزارت خارجه طالبان، صادر شده است.

این مقام طالبان از کارمندان اداره‌های مرکزی و ولایتی وزارت خارجه این گروه که به زبان انگلیسی تسلط دارند، خواسته است که از علاقه‌مندی خود برای شرکت در این دوره آموزشی اطلاع دهند.

این در حالی است که طالبان بر پایه روابط سنتی که با پاکستان دارند، گفته می‌شود با هند روابط نزدیکی ندارند.

با روی کار آمدن طالبان در افغانستان به تاریخ ۱۲ جوزای سال روان برای اولین بار هیاتی از جانب هند وارد کابل شد و روی موضوعات مختلف با مقام‌های طالبان دیدار و گفت‌وگو کرد.

در آخرین مورد هند از کمک ۲۰ هزار تن گندم نیز به افغانستان خبر داد.

این کشور تا کنون طالبان را به رسمیت نشناخته و سفارت افغانستان در دهلی را هم به این گروه تحویل نداده است.



انفجار در تجمع خبرنگاران در بلخ؛ بنت خواستار حمایت بیشتر از روزنامه‌نگاران افغان شد

۸صبح، کابل: ریچارد بنت، گزارشگر ویژه شورای حقوق بشر سازمان ملل برای افغانستان، خواستار افزایش حمایت از روزنامه‌نگاران این کشور شده است.

گزارشگر ویژه شورای حقوق بشر سازمان ملل برای افغانستان شنبه‌شب، ۲۰ حوت، در توییتی گفته است که حمله بر تجمع خبرنگاران در مرکز فرهنگی تیبیان در شهر مزار شریف، ضربه دیگری به آزادی بیان در افغانستان است.

بنت خواستار بررسی و پی‌گیری دقیق انفجار در تجمع خبرنگاران در بلخ شده است.

نهادهای حامی خبرنگاران افغان زخمی شدن ۱۵ خبرنگار و کارمند رسانه‌ای را در این حمله تأیید کرده‌اند.

انفجار در مراسم قدرانی از فعالیت‌های خبرنگاران در بلخ با واکنش‌های زیادی روبه‌رو شده است.



کمک اتحادیه اروپا به شاخه افغانستان سازمان صحتی جهان



کمک‌های اولیه است، از طریق یوناما و نماینده‌گی اتحادیه اروپا برای افغانستان در سراسر این کشور توزیع خواهد شد.

سازمان صحتی جهان با ابراز سپاس‌گزاری از اتحادیه اروپا گفته است که این بسته کمکی جان شمار زیادی از افغان‌ها را نجات خواهد داد. اتحادیه اروپا از کمک‌کنندگان اصلی مردم افغانستان در نزدیک به ۲۰ ماه تسلط طالبان بر این کشور بوده است.

۸صبح، کابل: شاخه افغانستان سازمان صحتی جهان از دریافت بسته کمک صحتی اتحادیه اروپا به این نهاد خبر داده است.

حساب‌کاربری بخش افغانستان سازمان صحتی جهان در توییت‌هایش روز یکشنبه، ۲۱ حوت، در رشته توییت‌هایی نوشته که این بسته کمکی به کابل رسیده است.

این بسته کمکی که شامل لوازم بهداشتی و بسته



خاموشی طالبان مبنی بر گشایش دوباره مکاتب و دانشگاه‌ها به روی دختران، واکنش تند نهادهای بین‌المللی و کشورهای جهان را نیز برانگیخته است. نماینده ویژه امریکا برای زنان افغانستان روز شنبه، ۲۰ حوت، در دیدار با معاون وزیر خارجه قطر درباره نیاز به برداشتن گام‌های عملی برای رسیدگی به مساله آموزش دختران در افغانستان گفت‌وگو کرده است.

موضع فارویشن طالبان درباره بازگشایی مکاتب دخترانه؟

تا ۱۱ روز دیگر سال آموزشی جدید آغاز می‌شود

۸ صبح، پروان

با این‌که تنها ۱۱ روز دیگر به آغاز سال آموزشی جدید باقی مانده، طالبان هنوز هم موضع روشنی درباره گشایش مکاتب به روی دختران ندارند. وزارت معارف زیر اداره طالبان حدود یک‌ونیم سال پیش آموزش دختران را تا امر ثانی تعلیق کرد و توضیح داد که روی طرح مصونیت دانش‌آموزان دختر کار می‌کند، اما با گذشت ۱۹ ماه، نه طرح این گروه نهایی شده و نه هم تا امر ثانی طالبان خبری است. شماری از دختران دانش‌آموز در واکنش به سکوت طالبان برای بازگشایی مکاتب متوسطه و لیسه‌های دخترانه می‌گویند که این گروه هنوز هم اراده جدی برای بازگشایی دروازه مکاتب به‌روی دختران ندارد. این دانش‌آموزان خواهان بازگشایی هر چه زودتر مکاتب هستند. فعالان حقوق زن اما می‌گویند، تا زمانی که کشورها و جامعه جهانی بر طالبان فشار جدی دیپلماتیک وارد نکنند، منع آموزش دختران از سوی این گروه ادامه خواهد یافت.

بهاره سادات، دانش‌آموز صنف یازدهم یکی از مکاتب دولتی در پروان است. او از ادامه بسته ماندن مکاتب به‌روی دختران بالاتر از صنف ششم ابراز نگرانی می‌کند و می‌گوید که وضع محدودیت‌های سخت‌گیرانه طالبان علیه زنان و دختران او را ناامید کرده است. بهاره که نزدیک به دو سال می‌شود در انتظار بازگشایی درب مکاتب به‌روی دختران بالاتر از صنف ششم است، طالبان را به عهدشکنی در پیوند به آموزش دختران متهم می‌کند. این دانش‌آموز در صحبت با روزنامه ۸ صبح می‌افزاید: «بیشتر از یک سال وقت ما ناحق تلف شد. طالبان بارها وعده ایجاد طرح بازگشایی مکاتب را دادند، اما دروغ بود. طالبان مثل دوره اول حاکمیت‌شان زنان و دختران را اجازه تعلیم و تحصیل و کار نمی‌دهند. تجربه نشان داده که طالبان هیچ‌گاهی به تعهدشان پای‌بند نبوده‌اند و نیستند.»

مدینه، دانش‌آموزان صنف دهم در یکی از مکاتب شهر کابل است. او که می‌خواست در آینده داکتر

شود، نگران آینده خود و هم‌نسلان خود است. این دانش‌آموز می‌گوید: «هرچند دروازه مکاتب دخترانه از سوی طالبان بسته شده، با آن هم ناامید نیستم. امیدوار هستم که طالبان اجازه فراگیری تعلیم و تحصیل را برای ما در سال پیش رو بدهند تا به اهداف خود برسیم.»

در همین حال، شماری از دانش‌آموزان پسر نیز خواهان بازگشایی مکاتب به‌روی دختران بالاتر از صنف ششم هستند. مصطفی، باشنده ولایت کاپیسا، می‌گوید: «ترس ما این است که یک سال دیگر هم طالبان خواهان ما را اجازه تعلیم و تحصیل ندهند. امیدوار هستم طالبان امسال مکاتب‌ها را به‌روی دختران باز کنند. طالبان باید دختران را اجازه تعلیم و تحصیل بدهند. نباید یک سال دیگر وقت دختران ضایع شود.»

از سویی هم، شماری از فعالان حقوق زن می‌گویند، تا زمانی که کشورها و جامعه جهانی بالای طالبان فشارهای جدی دیپلماتیک وارد نکنند، منع آموزش دختران از سوی این گروه ادامه خواهد یافت. شمایل توانا ناصری، فعال حقوق زن، در صحبت با روزنامه ۸ صبح گفت: «طالبان یک گروه ایدیولوژیک و یک گروه بنیادگرا و افراط‌گرای دینی است و آن‌چه به نظر خود این گروه درست است، آن را تطبیق می‌کنند. برای‌شان مهم نیست که یک قشر عظیمی از جامعه از آموزش محروم می‌شوند. این گروه در مدارس دینی پاکستان به همین شیوه ذهنیت‌سازی شده‌اند تا زنان افغانستان را محدود و خانه‌نشین بسازند.»

این فعال حقوق زن اضافه می‌کند: «زنان افغانستان از طالبان ناامید هستند و هیچ امیدواری نسبت به تغییر دیدگاه طالبان نسبت به زنان ندارند. آن‌چه مهم است فشارهای جامعه جهانی است که جامعه جهانی از چه مجراهایی وارد شود تا محدودیت و محرومیت بالای زنان افغانستان کمتر شود و دروازه‌های مکاتب و دانشگاه‌ها به‌روی دختران افغانستان باز شود.»

واکنش‌ها

بین‌المللی و کشورهای جهان را نیز برانگیخته است. نماینده ویژه امریکا برای زنان افغانستان روز شنبه، ۲۰ حوت، در دیدار با معاون وزیر خارجه قطر درباره نیاز به برداشتن گام‌های عملی برای رسیدگی به مساله آموزش دختران در افغانستان گفت‌وگو کرده است.

لولوه بنت راشد الخاطر، معاون وزیر امور خارجه قطر، در این دیدار گفته است: «اقتصاد، امنیت و سیاست‌های منطبق بر دسترسی همه، به‌ویژه دختران و زنان به آموزش تاثیر می‌گذارد.»

این دو مقام در حاشیه شصت‌وهفتمین نشست کمیسیون مقام زن در سازمان ملل متحد روی اهمیت بازگشایی مکاتب دخترانه در افغانستان، تبادل نظر کرده‌اند.

امینه محمد، معاون دبیرکل سازمان ملل، نیز روز چهارشنبه هفته گذشته، به مناسبت ۸ مارچ، روز جهانی همبستگی زنان، تاکید کرده است که محرومیت دختران از آموزش در افغانستان باید فوراً پایان یابد. او در پیامی که توسط صندوق جهانی سازمان ملل برای آموزش در شرایط اضطراری و بحران منتشر شده، می‌گوید که بیش از ۵۰۰ روز است که طالبان در افغانستان حق آموزش دختران بالاتر از صنف ششم را انکار کرده‌اند.

او از تمویل‌کننده‌گان و شرکای سازمان ملل متحد می‌خواهد که از صندوق جهانی سازمان ملل برای آموزش در شرایط اضطراری و بحران حمایت کنند تا اطمینان حاصل شود که هیچ دختری در افغانستان و جای دیگری پشت سر باقی نمی‌ماند.

یک روز پیش از روز جهانی زن، شورای امنیت سازمان ملل متحد نشستی را زیر نام «زنان، صلح و امنیت» برگزار کرد. در این نشست بر تجدید نظر طالبان در مورد کار و آموزش زنان و دختران، پافشاری شد.

بلاول بوتو زرداری، وزیر امور خارجه پاکستان، در این نشست محدودیت‌های وضع‌شده بر زنان و دختران افغان را ناامیدکننده عنوان کرد و خواستار تجدید نظر طالبان در مورد تعلیق کار و تحصیل زنان و دختران شد.

در همین حال طارق احمد، وزیر دولت در امور خارجه بریتانیا، گفت که طالبان باید این واقعیت را

بپذیرند که پیش‌رفت افغانستان با تامین حقوق زنان و دختران، تضمین می‌شود.

همزمان با این، آنتونیو گوترش، سرمنشی سازمان ملل متحد، در صفحه توئیترش نوشت که این سازمان هرگز از مبارزه برای حقوق زنان و دختران در افغانستان، دست نخواهد کشید.

پیش از این، سازمان همکاری اسلامی منع تحصیل زنان و دختران را «خلاف شریعت و سنت‌های اسلام» خوانده و از طالبان نیز خواسته بود تا ممنوعیت کار زنان در موسسه‌های خیریه را لغو کنند.

شماری از کشورهای اسلامی از جمله عربستان سعودی، قطر و ترکیه و بسیاری از کشورهای غربی از جمله ایالات متحده تصمیم طالبان برای منع آموزش، تحصیل و کار زنان را نکوهش کرده و خواستار تغییر آن شده‌اند. طالبان اما به این خواست‌ها تمکین نکرده‌اند.

دانش‌آموزان دختر در حالی از خاموشی طالبان مبنی بر بازگشایی مکاتب متوسطه و لیسه‌های دخترانه نگرانی دارند که روز دوشنبه، ۱۵ حوت، دروس حضوری دانشگاه‌ها در ولایت‌های سردسیر بدون حضور دانشجویان دختر آغاز شد. انتظار می‌رفت با پایان تعطیلات زمستانی، دروازه دانشگاه‌ها به‌روی دختران نیز باز شود، اما طالبان در این مورد معلومات نداده‌اند. در اعلامیه وزارت تحصیلات عالی زیر اداره طالبان تنها از آغاز درس‌های دانشگاهی به‌روی «طبقه ذکور» تذکر رفته است.

هم‌زمان با آغاز درس‌های دانشگاه‌ها، شماری از دانشجویان دختر روز دوشنبه، ۱۵ حوت، در یک حرکت نمادین، در مقابل دانشگاه کابل جمع شدند و قصد داشتند در این نقطه پایتخت دروس‌شان را آغاز کنند. این دانشجویان اما از سوی طالبان سرکوب شدند. همچنان گروهی از دانشجویان دختر و پسر در یک حرکت جداگانه از استادان دانشگاه‌ها خواسته‌اند که با دختران کشور هم‌صدا شوند و دانشگاه را تحریم کنند.

گفتنی است که طالبان با تسلط دوباره بر کشور، همانند دوره نخست حاکمیت‌شان، دروازه‌های مکاتب متوسطه و لیسه‌ها را به‌روی دختران بستند و با وجود تعهدات مقام‌های این گروه برای بازگشایی مکاتب، یک‌ونیم سال است که دختران از فراگیری آموزش محروم نگه‌داشته شده‌اند. طالبان در جریان حکمرانی دوره قبل، بین سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱ میلادی نیز به دختران اجازه نمی‌دادند که بالاتر از صنف ششم درس بخوانند.

هرچند انتظار می‌رفت که این تصمیم طالبان کوتاه‌مدت باشد؛ زیرا در آن زمان وزارت معارف طالبان در مورد ایجاد طرحی برای «ایجاد فضای امن برای آموزش دختران طبق شریعت اسلامی» سخن گفته بود؛ اما در اواخر سال ۲۰۲۲ میلادی ممنوعیت تحصیل دختران در دانشگاه‌ها، امید تحصیلی دختران افغانستان را بیشتر پیش از بین برد. بسته ماندن مکاتب و دانشگاه‌ها به‌روی دختران، واکنش‌های ملی و بین‌المللی را همواره در قبال داشته است. زنان در شهرهای مختلف کشور دست به اعتراض زدند و کارزارهای مدنی را از طریق رسانه‌های اجتماعی راه‌اندازی کردند، اما هیچ یکی از این تلاش‌ها تاکنون نتیجه نداده است. طالبان ضمن این‌که دادخواهی‌ها برای بازگشایی مکاتب و دانشگاه به روی دختران را نادیده گرفته، شماری از راه‌پیمایان را توهین، تحقیر و بازداشت نیز کرده‌اند.

با این همه، ندامت محمد ندیم، سرپرست وزارت تحصیلات عالی طالبان، گفته است که تحصیل دانشجویان دختر ممنوع نشده، بلکه تا «امر ثانی» به حالت تعلیق در آمده است. ندیم این سخنان را روز سه‌شنبه، ۱۶ دلو، در مراسم فراغت متخصصان افتا و قضا در دانشگاه کابل بیان کرده است. او افزوده است: «تحصیل دانشجویان دختر ممنوع نه، بلکه تا «امر ثانی» به حالت تعلیق می‌باشد و کسانی که شرایط افغانستان را نادیده می‌گیرند و افکار عامه را تحریب می‌کنند، بی‌انصافی است.» به گفته او، هیچ‌کس به اندازه ملا هبت‌الله آخوندزاده، رهبر گروه طالبان، نسبت به زنان «شفقت» ندارد. ندیم علاوه کرده است که تمام استادان خانم در دانشگاه‌ها که برای تدریس حاضر نمی‌شوند، معاش‌شان را دریافت می‌کنند.

نواقص و ضرورت اجرایی شدن توافق نامه ۲۰۲۰ ایالات متحده و طالبان

مصادق امینی

صادق امینی، رییس روابط عامه در بنیاد نظارت و تحقیقات امریکا در واشنگتن دی سی است. او پیش از این دستیار سیاسی سفارت ایالات متحده امریکا در کابل بوده و در نمایندگی دایمی افغانستان در سازمان ملل کار می کرد. نظرات بیان شده در این مقاله، کاملا دیدگاه های شخصی او است.

در ۲۹ فبروری ۲۰۲۰ زلمی خلیل زاد، نماینده ویژه ایالات متحده امریکا برای مصالحه افغانستان، به نمایندگی از این کشور، توافق نامه ای را با ملا عبدالغنی برادر، رییس دفتر سیاسی طالبان در دوحه به نمایندگی از طالبان، امضا کرد تا به دخالت نظامی بیست ساله ایالات متحده در افغانستان پایان دهد.

از زمان امضای این توافق نامه، کارشناسان و دست اندرکاران سیاست خارجی از همه طرف ها، به دلیل نواقص متنی و امتیازات غیر ضروری به طور گسترده ای از آن انتقاد کرده اند. برای شناسایی این نواقص به پیشینه حقوقی یا تخصص در سیاست خارجی نیاز نیست؛ با یک نگاه سرسری به متن آن، به نظر می رسد که شرایط این توافق نامه، عمدتاً توسط طالبان در آن زمان دیکته شده باشد. در واقع، در روز امضا، طالبان پیروزی خود را با راه پیمایی و اهتزاز پرچم خود از محل دفتر سیاسی شان در دوحه تا هتل شیراتون جشن گرفتند؛ جایی که دو طرف در مقابل ناظران بین المللی، توافق نامه را امضا کردند. آن راه پیمایی آغازگر اقداماتی از طرف طالبان بود که با تسلط کامل آن ها بر افغانستان در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ به نتیجه رسید.

به رغم نواقص عمیق در این توافق نامه، دولت بایدن همچنان باید اصرار داشته باشد که بخش های باقی مانده آن اجرا شود؛ یعنی شرایطی مانند مذاکرات بین الافغانی و قطع حمایت از گروه های تروریستی خارجی از سوی طالبان. تطبیق این موارد در نهایت می تواند منجر به تشکیل یک حکومت مسوول، فراگیر و «همه شمول» در افغانستان شود تا بتواند حقوق اولیه بشری افغان ها و حقوق زنان را در این کشور تضمین کند. چنین حکومتی امکان خواهد یافت تا از سوی جامعه بین المللی به رسمیت شناخته شود، روند دشوار بازسازی افغانستان پس از جنگ را آغاز کند و در نتیجه منافع بلندمدت و مشترک ایالات متحده و افغانستان از این طریق تامین شود.

نواقص توافق نامه

توافق نامه ۲۰۲۰ دارای شش نقیصه اصلی است. **اول:** کل مفهوم مذاکره مستقیم ایالات متحده و در نهایت امضای یک توافق نامه با طالبان - یک بازیگر غیردولتی که تحت تحریم های ایالات متحده و سازمان ملل متحد بود - و حتا بعضی از رهبران آن در سطح بین المللی من حیث تروریست شناخته می شدند، از لحاظ ارزشی مناسب برای واشنگتن مناسب نبود. ایالات متحده مطمئناً حق دارد با بازیگران غیردولتی در سراسر جهان تعامل داشته باشد؛ اما تنها از نظر تاکتیکی و صرف برای دستیابی به اهداف فوری و کوتاه مدت چنین امری مناسب بوده می تواند. ولی وارد شدن به مذاکرات علنی مانند مذاکرات دوحه و در نهایت امضای قرارداد با طالبان که به طور غیرمستقیم آن ها را مشروعیت بخشید و جایگاه آن ها را از بازیگر غیردولتی به یک بازیگر دولتی ارتقا داد، با منافع ایالات متحده



کل مفهوم مذاکره مستقیم ایالات متحده و در نهایت امضای یک توافق نامه با طالبان - یک بازیگر غیردولتی که تحت تحریم های ایالات متحده و سازمان ملل متحد بود - و حتا بعضی از رهبران آن در سطح بین المللی من حیث تروریست شناخته می شدند، از لحاظ ارزشی برای واشنگتن مناسب نبود.

و افغانستان در تضاد واقع شد.

دوم: در متن توافق نامه - که بدون مشارکت حکومت انتخابی افغانستان مورد مذاکره قرار گرفت - عبارت «امارت اسلامی افغانستان که ایالات متحده آن را به عنوان یک دولت به رسمیت نمی شناسد اما به عنوان طالبان شناخته می شود» بارها استفاده شده است؛ اما حتا یک اشاره به «جمهوری اسلامی افغانستان» که ایالات متحده آن را به عنوان یک دولت به رسمیت می شناخت، وجود ندارد. فرصتی برای ذکر «جمهوری اسلامی افغانستان» در بند مربوط به مبادله زندانیان فراهم بود - که خود این بند عمیقاً مشکل ساز است - اما در عوض این توافق نامه به «زندانیان طرف مقابل» اشاره می کند. این اشتباهات متنی نشان دهنده پیروزی طالبان بود؛ آن ها هرگز نمی خواستند درباره «جمهوری اسلامی افغانستان» بشنوند، ببینند یا صحبت کنند.

این بی اعتنائی کامل به جمهوری اسلامی افغانستان، عمیقاً باعث تضعیف نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغانستان شد. فروپاشی ناگهانی دولت و پیروزی سریع طالبان در اگست ۲۰۲۱ احتمالاً تا حدودی ناشی از این تضعیف روحیه است.

سوم: گنجاندن مبادله زندانیان در توافق نامه ایالات متحده و طالبان به عنوان اقدامی برای اعتمادسازی، عاقلانه نبود. از آن جایی که زندانیان مربوطه در صلاحیت حکومت افغانستان نگاهداری می شدند، باید اولین موضوع در دستور کار مذاکرات بین الافغانی می بود. گنجاندن مبادله زندانیان در این توافق نامه به طور غیر ضروری باعث ایجاد چندین ماده چالش برانگیز و در مقطعی دشوار در روابط دوجانبه ایالات متحده و جمهوری اسلامی افغانستان شد. طالبان آزادی زندانی ها را در اولویت قرار داده بودند و احتمالاً برای دستیابی به آن در مذاکرات بین الافغانی به صورت جدی

نظامی خود را خارج کنند، باید به راحتی توافق نامه نهایی می شد و به امضا می رسید. گنجاندن این موارد غیرنظامی به این معنا بود که «جمهوری اسلامی افغانستان» و به ویژه نیروهای دفاعی و امنیتی ملی، تنها می ماندند. این مساله بیشتر باعث تضعیف روحیه نیروهای افغان و به ویژه نیروی هوایی شد؛ زیرا آن ها کاملاً به قراردادی ها وابسته بودند.

ششم: هیچ مکانیسم قابل سنجشی برای ایالات متحده وجود ندارد که طالبان را در قبال تعهدات ضد تروریسم، به ویژه قطع روابط با القاعده، پاسخگو بسازد. این قرارداد تنها بر تعهدات شفاهی طالبان برای دستور دادن به فرماندهان خود مبنی بر اجتناب از همکاری با القاعده استوار است. هر گونه سوال باقی مانده در مورد تعهد طالبان به عملی ساختن این بخش از توافق نامه زمانی پاسخ داده شد که نیروهای امریکایی به طور یک جانبه ایمن الظواهری رهبر القاعده را در یک پناهگاه طالبان در کابل پیدا کردند و از بین بردند.

ولی حتا هنوز، با وجود نواقص فراوان، این توافق نامه حاوی موارد ارزشمندی است، به ویژه اشاره های مکرر به آغاز مذاکرات بین الافغانی، که قرار بود به ایجاد «حکومت اسلامی افغانستان پس از مذاکره» منجر شود. ایالات متحده و بقیه جامعه بین المللی باید به تلاش های خود ادامه دهند تا طالبان این بخش مهم توافق نامه را محترم بشمارند و اجرا کنند.

تاکید بر اجرای وعده های داده شده در توافق نامه ۲۰۲۰ امریکا و طالبان به ویژه تشکیل دولت فراگیر و همه شمول در افغانستان و پایان دادن به کمک ها و پناهگاه ها به گروه های تروریستی خارجی - باید مبنای اساسی برای تعامل ایالات متحده و جامعه بین المللی با طالبان باشد. هر گونه حرکت در جهت به رسمیت شناختن یا کمک های مالی برای بازسازی، باید بر اساس عملی سازی این دو مورد باشد.

وضعیت رقت بار ۴۰ میلیون افغان، به ویژه زنان و دختران و همچنان قربانی های تعداد بی شماری از افغان ها، امریکایی ها و متحدان غربی و خانواده های آن ها، ایجاب می کند که برای ایجاد صلح واقعی در افغانستان تلاش بیشتری انجام دهیم. چنین پیش رفتی را می توان با تکمیل و اجرایی سازی بخش های باقی مانده توافق نامه ۲۰۲۰ به دست آورد. ایالات متحده و متحدان غربی آن باید کمک کنند تا مذاکرات بین الافغانی بین طالبان و همه جناح های افغان از جمله زنان و جوانان زیر نظر ملل متحد آغاز شود؛ امری که می تواند به ایجاد یک حکومت مسوول، فراگیر و همه شمول در افغانستان منجر شود. چنین حکومتی که شامل طالبان نیز می شود، با نمایندگی گسترده از همه افغان ها، می تواند روی ایجاد و فعال سازی یک مکانیسم قابل سنجش در داخل افغانستان برای نظارت و کشف تهدیدات تروریستی به توافق برسد. چنین حکومتی می تواند توسط جامعه بین المللی به رسمیت شناخته شود و بازگشایی نهادهای دیپلماتیک را تسهیل کند. بنابراین برای جامعه جهانی لازم است تا با مردم افغانستان به صورت مستقیم تعامل کند و در نهایت این اقدامات منجر به زمینه سازی جهت کمک های تکنیکی، اقتصادی و امنیتی مورد نیاز برای حکومت جدید خواهد شد تا بتواند در قسمت ارایه خدمات اساسی به مردم و در ساختن یک آینده باثبات و پایدار برای افغانستان موفق شود.

شرکت می کردند. در عوض، طالبان به پیروزی تصاعدی دست یافتند؛ زیرا زندانیان خود را آزاد کردند و در عین زمان روابط حکومت محمد اشرف غنی با واشنگتن به شدت تیره شد. ایالات متحده بر جمهوری اسلامی افغانستان فشار آورد تا زندانیان طالبان را به خاطر اجرای توافق نامه آزاد کند و این روایت طالبان را تقویت کرد که «جمهوری اسلامی افغانستان» چیزی جز دست نشانده ایالات متحده نیست.

چهارم: متنی که طالبان را در قبال پاسپورت و ویزه مسوول می سازد، در حالی که کنترل صدور چنین اسنادی را در دست نداشتند، سیگنال های نامیدکننده ای را به عناصر مختلف جامعه، از جمله نیروهای دفاعی و امنیتی ملی فرستاد که آن را به عنوان نشانه عدم حمایت ایالات متحده از جمهوری اسلامی افغانستان تعبیر کردند و این که شاید ایالات متحده در عوض طالبان را به عنوان دولت قانونی افغانستان به رسمیت می شناسد. تکرار و تعدد استفاده از عبارت «امارت اسلامی افغانستان» - که ایالات متحده آن را به عنوان یک دولت به رسمیت نمی شناسد اما به عنوان «طالبان» شناخته می شود - نمی توانست این تعبیر را تغییر دهد.

پنجم: متن توافق نامه برای افغان های بسیاری در حکومت ایالات متحده و متحدان ناتوی آن غافل گیر کننده بود، که تنها چند روز قبل از امضای آن یک نسخه از آن را به دست آوردند و دیدند که این توافق حاوی اشاره هایی به خروج «همه پرسنل غیردیپلماتیک ملکی، قراردادی های خصوصی امنیتی، استادان، مشاوران و پرسنل حمایتی خدمات» است. قرار نبود این موارد غیرنظامی روی میز مذاکره باشند. اگر طالبان می خواستند نیروهای نظامی ایالات متحده بیرون شوند و اگر واشنگتن و متحدانش مایل بودند که نیروهای

اعلام موجودیت حزب شهروندان افغانستان؛

ارشاد

برای تحقق نظام فدرال مبارزه می کنیم



امین کاوه

هر سطحی از رهگذر تروریسم و گروه‌های رادیکال طالبانی به معنای تن‌دهی به تاوان استراتژیک می‌باشد.

آقای ارشاد در این سخنرانی خطاب به جامعه جهانی افزوده است: «مساله ما روش حکومت‌داری طالبان نیست، بلکه ایده طالبان و نظام طالبانی است. اگر افغانستان همکار جهان می‌خواهد و جهان مصون از خطر تروریسم می‌طلبید، باید برای دگردیسی کلی و جای‌گزینی نظام طالبان فکر شود؛ حکومت همه‌شامل در چارچوب نظام طالبانی به جز تمديد چرخه باطل سیاسی و استمرار بحران نفس‌گیر جامعه و به خطر انداختن نظم بین‌المللی چیز دیگری نمی‌باشد.»

این حزب سیاسی در حالی در بیرون از افغانستان تاسیس شده است که پیش از این «حزب ملی آزادی افغانستان» به رهبری رحمت‌الله نبیل، رئیس عمومی امنیت ملی پیشین افغانستان نیز در خارج از افغانستان اعلام موجودیت کرده است. رحمت‌الله نبیل، رئیس این حزب، در ۲۶ جدی سال روان خورشیدی در یک نشست مجازی گفته است که طالبان مردم افغانستان را تحقیر کرده‌اند و همه تحقیر شده‌گان برای رهایی و آزادی کشور هم‌سو شوند. او نیز از نظام غیرمتمرکز سخن گفته است.

با این حال، شماری از مقام‌های دولت پیشین نیز احزاب سیاسی جداگانه تاسیس کرده‌اند. در این میان سرور دانش، معاون دوم ریاست جمهوری پیشین، یک حزب سیاسی زیر نام «حزب عدالت و آزادی» تاسیس کرده است. او نیز گفته است که برای استقرار نظام فدرالی در کشور مبارزه می‌کند. در حالی که او در زمان تصدی معاونت خود گفته بود که نظام فدرالی در افغانستان قابل اجرا نیست. افزون بر این‌ها، حزب سیاسی دیگری نیز در خارج از افغانستان زیر نام «حرکت ملی صلح و عدالت» تاسیس شده است. محمدحنیف اتمر، وزیر امور خارجه حکومت پیشین و معصوم استانکزی، رئیس عمومی امنیت ملی حکومت اشرف غنی، از چهره‌های مشهور و اصلی این جریان سیاسی یاد می‌شوند. جلیل شمس، وزیر پیشین اقتصاد کشور، رهبر موقت این تشکل سیاسی است. این حزب خواستار ایجاد «نظام و اداره مشروع» در کشور شده است که از رأی و اراده همه شهروندان افغانستان از جمله زنان، منشا بگیرد.

در همین حال شماری از شهروندان کشور با انتقاد از ایجاد احزاب «بدون جغرافیا» می‌گویند که باید برای مقابله با طالبان گام‌های عملی و اساسی برداشته شود. به گفته آنان، همه نیروهای سیاسی باید انسجام و هماهنگی لازم به خرج دهند تا بتوانند اعتماد مردم و جامعه جهانی را جلب کنند، در غیر آن با سیاست «آنلاین» دگرگونی در وضعیت تارک افغانستان به وجود نخواهد آمد.

که برای پایان یخشیدن به این رژیم استبدادی از هر امکان باید استفاده شود.

این حزب ابراز امیدواری می‌کند که با تلاش‌های پی‌گیر سیاسی با حمایت مردم و جامعه جهانی بتواند نظام سیاسی پاسخگو و مبتنی بر آرای مردم را در کشور ایجاد کند. رهبر این حزب افزوده است که خروج سپهر عمومی از حوزه انحصار و احساس تعلق همه‌گانی نسبت به سیاست از اهداف راهبردی‌اش است.

آقای ارشاد در جریان سخنرانی در محفل افتتاحیه، راه‌های حل پیشنهادی و اصول بنیادین این حزب را برای افغانستان ارایه کرده است. به گفته او، اعتقاد به ارزش و کرامت ذاتی انسان‌ها و معیار حقوقی افراد، از اساسی‌ترین اصل‌های مبارزاتی «حزب شهروندان افغانستان» است. رئیس حزب شهروندان افغانستان علاوه کرده که نظام پیشنهادی این حزب، فدرالی است. او در مورد سیاست خارجی این حزب گفته است: «با تاکید بر اصل وابستگی متقابل واحدهای سیاسی و الزامات جهانی شدن جنگ و صلح معتقد به سیاستی است که در آن بازی‌ها به‌صورت برد-برد در نظر گرفته شود.»



آقای ارشاد علاوه کرده است: «از نظر ما تعامل و رابطه حسنه با همسایه‌گان و جهان و به رسمیت شناختن منافع ملی آن‌ها در منطقه بخشی از منافع ملی افغانستان است. احترام گذاشتن به ارزش‌های دموکراتیک و جهانی، حقوق بشر، حقوق زنان به معنای احترام گذاشتن به ارزش‌های استراتژیک افغانستان می‌باشد.»

رئیس «حزب شهروندان افغانستان» طالبان را خطر جهانی توصیف کرده است. به گفته او، بنیادگرایی، خطر ذاتی برای کل جهان ارزش‌های مدرن و دموکراتیک دنیای معاصر است. رئیس این حزب سیاسی تأکید کرده است: «هرگونه تعامل و تساهل و جست‌وجوی منافع موقتی هر بازیگر در

پس از سقوط نظام جمهوری در افغانستان، به شمول رهبران سیاسی، سیاست‌مداران و نخبه‌گان عرصه‌های مختلف جامعه، کشور را ترک کرده‌اند. در جریان نه ماه گذشته شماری از چهره‌های سیاسی در بیرون از افغانستان دست به ایجاد احزاب مختلف سیاسی زده و خواستار برقراری نظام غیرمتمرکز در افغانستان شده‌اند. در تازه‌ترین مورد حزبی جدید زیر نام «حزب شهروندان افغانستان» به رهبری دکتر ذاکر حسین ارشاد، استاد دانشگاه، و عضویت جمعی از چهره‌های سیاسی و فرهنگی دیگر در فرانسه اعلام موجودیت کرده است. این حزب با شعار «افغانستان برای همه شهروندان» و اصل شهروندمحوری، وارد کارزار سیاسی شده است. دست‌اندرکاران این حزب می‌گویند که برای تحقق نظام سیاسی فدرالی مبارزه می‌کنند تا همه شهروندان بتوانند به حقوق اساسی خود نایل شوند. مسوولان «حزب شهروندان افغانستان» در فکر پیدا کردن جای‌گزین برای رژیم طالبان هستند. به گفته اعضای این حزب، حکومت همه‌شامل در چارچوب نظام طالبانی تمديد چرخه باطل سیاسی، استمرار بحران نفس‌گیر جامعه و به خطر انداختن نظم بین‌المللی است. از نظر اعضای این حزب، تعامل و تساهل بازیگران منطقه و جهان با طالبان به معنای باج‌دهی است.

«حزب شهروندان افغانستان» روز جمعه، ۱۹ حوت، در مقر پارلمان فرانسه اعلام موجودیت کرده است. دکتر ذاکر حسین ارشاد، رئیس این حزب، در جریان سخنرانی افتتاحیه حزب بر تغییر «رویه‌ها و قواعد انحصارگرایانه سیاست» تأکید کرده است. او گفته است که برای تحقق نظام سیاسی غیرمتمرکز و شهروندمحور که همه مردم افغانستان در آن حس مالکیت داشته باشند، مبارزه می‌کند. اعضای این حزب تصریح می‌کنند که این مجموعه سیاسی متشکل از چهره‌های اکادمیک، سیاست‌مداران و افراد بانفوذ اقتصادی و فرهنگی جامعه افغانستان هستند. در محفل تاسیس این حزب در مقر پارلمان فرانسه، برخی از اعضای پارلمان فرانسه نیز اشتراک داشته‌اند.

آقای ارشاد در این سخنرانی مداخله‌های خارجی، برتری جوی‌های قومی، بنیادگرایی مذهبی و انحصارطلبی در عرصه سیاسی کشور را از دلایل عمده بی‌ثباتی سیاسی و بحران‌های چند دهه اخیر در افغانستان خوانده است. نوار تصویری از جریان سخنرانی رئیس حزب شهروندان افغانستان در اختیار روزنامه ۸صبح قرار گرفته است. در این سخنرانی دکتر ذاکر حسین ارشاد می‌گوید: «افغانستان با هم‌دستی عوامل خارجی و حلقات فاشیستی به گروه تروریستی طالبان سپرده شده است.» او تأکید کرده که این حزب خواستار برچیدن نظام استبدادی طالبان در افغانستان است. رئیس «حزب شهروندان افغانستان» افزوده

واکنش‌ها به انفجار در بلخ؛ امریکا و اروپا خواستار حفاظت از روزنامه‌نگاران افغان شدند



۸صبح، کابل: در ادامه واکنش‌ها به انفجار در یک تجمع خبرنگاران در بلخ، نماینده‌گان دیپلماتیک امریکا و اروپا خواستار محافظت از روزنامه‌نگاران افغانستان شدند.

توماس ویست، نماینده ویژه وزارت خارجه امریکا در امور افغانستان و رافیلایا یودیچه، کاردار نماینده‌گی اتحادیه اروپا برای افغانستان، روز یک‌شنبه، ۲۱ حوت، انفجار در تجمع خبرنگاران در بلخ را نکوهش کردند. نماینده ویژه وزارت خارجه امریکا در امور افغانستان این رویداد را ادامه اعمال خشونت‌آمیز و بی‌معنا خوانده است.

توماس ویست گفته است که به انعطاف‌پذیری مردم افغانستان و ظرفیت آنان برای بازگشت به شرایط ایده‌آل باور دارد.

کاردار نماینده‌گی اتحادیه اروپا برای افغانستان نیز خواستار پایان دادن به خشونت‌های جاری در این کشور شده است.

انفجار در مراسم تقدیر از خبرنگاران در مزار شریف واکنش‌های زیادی را در پی داشته است. در این رویداد ۱۵ خبرنگار و کارمند رسانه‌ای زخمی شدند.

وضعیت افغانستان محور دیدار وزیران خارجه ایران و اوزبیکستان



۸صبح، کابل: حسین امیر عبداللہیان، وزیر امور خارجه ایران با بختیار سعید، همتای اوزبیکستانی‌اش در مورد افغانستان دیدار و گفت‌وگو کرده است.

وزارت امور خارجه ایران ناوقت شنبه، ۲۰ حوت، با نشر خبرنامه‌ای گفته است که در این دیدار بر لزوم همکاری دو کشور برای تأمین صلح و ثبات در افغانستان تأکید شده است.

جزئیات بیشتری از گفت‌وگوهای دو طرف در مورد افغانستان نشر نشده است.

وزارت امور خارجه ایران گفته که در این دیدار روابط اقتصادی، سیاسی و تجاری میان تاشکند و تهران نیز به بحث گرفته شده است.

گفتنی است که اوزبیکستان و ایران از کشورهای پرتعامل با طالبان پس از تسلط این گروه در ۱۵ اگست سال ۲۰۲۱ بر افغانستان هستند.

توافق ایران و عربستان و تاثیر آن بر افغانستان

عربستان سعودی و ایران برای نفوذ در خاورمیانه چندین دهه است که باهم رقابت می‌کنند. آل سعود از برنامه‌های اعتراضی غرب در قبال برنامه هسته‌ای ایران حمایت و با کانال‌های دیپلماتیک اسراییل که قوی‌ترین نیروی ضد ایران در خاورمیانه به شمار می‌آید، کمک کرده است. این کشور به‌صورت مداوم ایران را متهم به حمایت از گروه‌های شبه‌نظامی مسلح در خاورمیانه کرده است. در مقابل، ایران، عربستان سعودی را متهم به حمایت از گروه‌های تروریستی چون دولت اسلامی (داعش) کرده است.



امین کاوه

از سرگیری روابط دوجانبه توافق کرده‌اند و وزیران خارجه دو کشور به‌زودی باهم دیدار می‌کنند. عربستان سعودی و ایران، بر بنیاد این توافق پیمان همکاری امنیتی خویش را احیا می‌کنند، سفارت‌خانه‌های‌شان را در ظرف دو ماه فعال می‌سازند و فعالیت‌های بازرگانی، سرمایه‌گذاری و فرهنگی را از سر می‌گیرند. علاوه بر استقبال کشورها از این توافق، شبه‌نظامیان حوثی مورد حمایت ایران در یمن هم از این توافق استقبال کرده و آن را به نفع اسلام دانسته است. به نظر می‌رسد به رغم استقبال محتاطانه آمریکا از این توافق، کاخ سفید از توافق دو رقیب مذهبی و سیاسی در خاورمیانه راضی نیست؛ چون از سرگیری روابط دیپلماتیک و عادی‌سازی تنش‌ها دو قدرت مذهبی منطقه، منتج به صف‌بندی بزرگ در خاورمیانه خواهد شد. هر چند چین اعلام کرده که «هیچ نوع منافع خودخواهانه» را دنبال نمی‌کند و مخالف رقابت‌های ژئوپلیتیکی در منطقه است، اما در عمل دیده می‌شود که این کشور برای ارتقای جایگاهش در نظام بین‌المللی به یک بازیگر تاثیرگذار در خاورمیانه، آستین بر زده است. چین در این میزبانی نیز فخر فروشی کرده است. وانگ یی، دیپلمات ارشد چین، بعد از امضای این توافق‌نامه گفته است که کشورش یک «میانجی‌گر قابل اعتماد» است که «با تعهد بالا به وظایف خود به‌عنوان میزبان عمل کرده است.» این سخن از نظر

عربستان سعودی و ایران، دو قدرت مخالف با رویکرد مذهبی در خاورمیانه هستند. این دو کشور سالیان زیادی است که جنگ‌های نیابتی‌شان را در سوریه، یمن، لبنان و افغانستان با حمایت از گروه‌های شورشی و مذهبی دنبال می‌کنند. هر دو کشور در کنار سایر ابزارهای استخباراتی، مهم‌ترین سلاح‌شان دامن زدن به اختلافات مذهبی و فرهنگی است. ریاض و تهران، پیوسته تلاش کرده‌اند که خود را نماینده تام‌الاختیار و سکان‌دار جهان اسلام معرفی کنند. هر دو برای رسیدن به این امر، پیوسته در ستیز بوده‌اند. رابطه تنش‌آلود این دو، زمانی که یک روحانی شیعه در عربستان سعودی اعدام شد، منجر به قطع روابط دیپلماتیک دو طرف گردید. عربستان سعودی شیخ نمر، روحانی مخالف دولت این کشور را به اتهام جرایم تروریستی اعدام کرد. در مقابل معترضان در تهران بالای سفارت عربستان سعودی و در مشهد بر کنسولگری این کشور هجوم بردند و سرانجام ریاض پایان روابطه دیپلماتیک خویش با تهران را اعلام کرد. اکنون پس از هفت سال رقابت خشمگین، با میانجی‌گری چین توافق کرده‌اند که روابط دیپلماتیک خود را از سر بگیرند.

رسانه‌های رسمی عربستان سعودی و ایران، روز جمعه، ۱۹ حوت، اعلام کرده‌اند که دو طرف برای

این کشور با ایران که هم اکنون به طالبان باج دیپلماتیک می‌دهد و برای راضی نگه‌داشتن طالبان، سفارت افغانستان را در تهران نیز به این گروه واگذار کرده است، آمریکا را متقاعد خواهد ساخت تا دست این کشورها را از سر طالبان کوتاه کند و این گروه تنها به‌عنوان نیروی مورد حمایت آمریکا در این منطقه حضور داشته باشد.

سناریوی دیگر این است که با قدرت‌گیری چین در خاور میانه و حامیان سنتی طالبان، این گروه را از بده‌وبستان‌های ایالات متحده دور شود و در صورت عدم موافقت، داعش را که هم اکنون با قوت و قدرت طالبان را به چالش کشیده است، بیش از گذشته علیه این گروه بسیج خواهند کرد. القاعده که براساس گزارش سازمان ملل در ایران در مصونیت به سر می‌برند، زنگ خطر برای آمریکا می‌تواند تلقی شود.

سوی دیگر سکه را هم نباید نادیده گرفت. افغانستان که سال‌های زیادی در نتیجه اختلاف‌های مذهبی و سیاسی این دو کشور به میدان نبرد گروه‌های بنیادگرایی مورد حمایت ریاض و تهران قرار داشته، با نزدیکی و تعامل مثبت دو کشور، اندکی نفس راحت خواهد کشید، به‌ویژه وقتی به برنامه‌های بلندپروازانه محمد بن سلمان، ولی‌عهد عربستان سعودی نگریسته می‌شود که پس از به قدرت رسیدن رویکرد عمل‌گرایانه‌تری از خود به نمایش گذاشته است. او که شکاف عمیق ریاض و دوحه را پر کرد و تنش با ترکیه را کاهش داد، اکنون طرف‌دار مذاکرات صلح در یمن است و برای آشتی منطقه‌ای تلاش می‌کند و ممکن است با رویکرد اقتصادی «برد - برد» به منطقه ببیند. برنامه‌های بن سلمان نشان می‌دهد که او سعی می‌کند همه جنبه‌های زندگی عربستان سعودی را اصلاح کند. طرح چشم‌انداز ۲۰۳۰ او خواستار تنوع بخشیدن به اقتصاد وابسته به نفت از طریق جذب گردشگری و سرمایه‌گذاری خارجی و تبدیل این کشور به یک مرکز جهانی برای تجارت و فرهنگ است. از همین رو کاهش تنش‌های منطقه‌ای برای تحقق این رویای سیاسی او نقش حیاتی دارد و می‌تواند منجر به ثبات و تأمین امنیت در منطقه شود. اما با توجه به قرینه‌ها و نوع نگاه بازیگران سیاسی، می‌توان گفت که خاورمیانه به این زودی و ساده‌گی میدان حضور چین نخواهد بود؛ چون منطقه بسیار مهم در بازار انرژی جهان است. آمریکا و اروپا به خاورمیانه به‌عنوان جای‌گزین روسیه در بازار انرژی نگاه می‌کنند و به چین اجازه نخواهند داد تا قدرت خویش را در این منطقه گسترش ببخشد، ولی آن‌چه در نتیجه این تقابل به میان می‌آید، بدون شک حضور گسترده‌تر نیروهای رادیکال در افغانستان و منطقه است.

کشته شدن داوود مزمل؛

تنش درونی یا حمله داعش؟

علی سجاد مولایی



وزارت داخله طالبان گماشته شد؛ موقفی که از آن راضی نبود. بعد از مدتی، طالبان در اواسط سال جاری داوود مزمل را به عنوان والی بلخ معرفی کردند و او سرانجام امروز در محل کارش کشته شد.

واکنش رسانه‌های افغانستان، ایران و پاکستان
واکنش رسانه‌های داخلی در مورد کشته شدن داوود مزمل، خفیف و به نحوی می‌توان گفت که خنثا بود. بیشتر رسانه‌ها پس از تایید خبر توسط آصف وزیر، سخنگوی پولیس طالبان در بلخ، این خبر را نشر کردند. آن‌ها تنها به خبر کشته شدن او اکتفا کرده و جزئیات بیشتر در مورد ترورش نداده‌اند. در رسانه‌ها پاکستانی، داوود، اکسپرس تربیون، جیونیوز و چند رسانه دیگر خبر کشته شدن او را پوشش داده‌اند. رسانه‌های پاکستانی بیشتر داعش را مسوول احتمالی این حمله دانسته‌اند. آن‌ها در مورد رقابت و تنش داعش با طالبان گفته و هیچ اشاره‌ای به اختلافات درونی طالبان نکرده‌اند. رسانه‌های ایرانی نیز در مورد کشته شدن داوود مزمل جزئیات بیشتر ارایه نکرده و تنها به پخش خبر بسنده کرده‌اند.

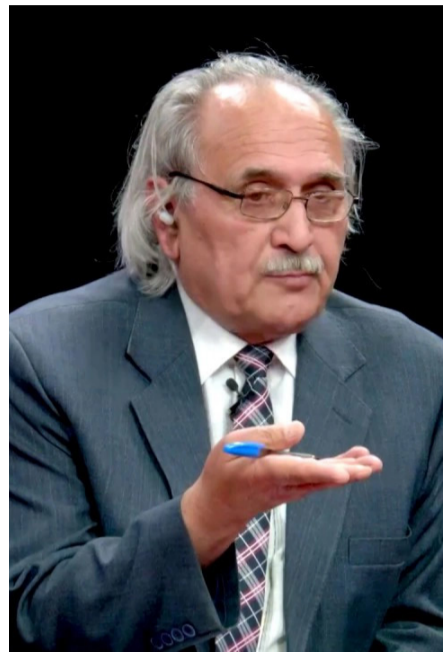
ادامه در صفحه ۷

مخدر به ایران نیز بود. پس از قدرت‌گیری طالبان در ۱۵ اگست، داوود مزمل به عنوان والی طالبان برای ننگرهار تعیین شد؛ جایی که او مسوولیت داشت تا داعش شاخه خراسان را سرکوب کند. پس از سرکوب بی‌رحمانه‌ای داعش در ننگرهار، وی به عنوان معاون

در ساعات اولیه صبح روز پنج‌شنبه، ۱۸ حوت، مهاجم انتحاری به دفتر محمدداوود مزمل، والی بلخ، وارد شد و مواد انفجاری خود را در درون دفتر وی منفجر کرد. در این حمله به‌شمول داوود مزمل، دو تن از محافظان شخصی او نیز کشته شدند. مرگ یک‌تن از فرماندهان ارشد گروه طالبان در درون مقام ولایت بلخ، سوال‌ها و ابهام‌های فراوانی را به همراه داشته داشته است. ذبح‌الله مجاهد، سخنگوی گروه طالبان در تویت‌ترش گفته است که تحقیقات در مورد عاملان این قضیه آغاز شده است. در مورد کشته شدن داوود مزمل می‌توان دو فرضیه داشت؛ این‌که او قربانی تنش‌های درونی طالبان شد که از روز به قدرت رسیدن آنان آغاز شده است، یا شکار حمله افراد گروه داعش.

مولوی محمدداوود مزمل کیست؟

مولوی محمدداوود مزمل در گرشگ هلمند به دنیا آمده و از شاخه اسحاق‌زی قبیله درانی بود. او در ۲۰ سال اخیر از فرماندهان ارشد طالبان در حوزه جنوب و جنوب‌غرب افغانستان شمرده می‌شد. مزمل در سال‌های پسین در هلمند، قندهار، نیمروز و فراه در مقابل نظام جمهوری اسلامی افغانستان و نیروهای بین‌المللی جنگیده بود. او در میان طالبان به دلیل نبردهای نفس‌گیری که با سربازان برتانایی در هلمند داشت، شهره بود و بعد از جنگ خونین در آن ولایت، او به عنوان معاون والی گروه طالبان در فراه کار کرد، جایی که او از سال ۲۰۱۵ بدین‌سو مسوول قاچاق مواد



پرو نادرى

پیرمرد این بار که به خانه آمد، مانند آن بود که خود را برای یک سخنرانی سنگین آماده کرده است. تا نشست، گفت: خُب، آن روز چه پرسشی داشتی؟

گفتم: آن همه که از بت‌های ذهنی گفتی، در ذهنم گذشت که آیا بت‌سازی ذهنی خود سبب برده‌گی فکری انسان می‌شود یا...؟

پیرمرد نگذاشت دیگر چیزی بگویم. با لحنی که پرسشم تایید می‌کرد، گفت: بلی، از یک نقطه‌نظر انسان همیشه برده بوده و در زنجیر بوده است. تنها این زنجیرهایند که تازه می‌شوند و رسم برده‌گی است که شکل و رنگ تازه پیدا می‌کند، در حالی که زنجیر چه کهنه، چه نو، همان زنجیر است که دوام برده‌گی را سبب می‌شود. جایی که زنجیر باشد، آن‌جا بند و برده‌گی هم است.

باید به یاد داشته باشی که دو گونه برده وجود دارد؛ یکی برده‌های جسمی یا برده‌هایی که تجسم ظاهری دارند و حتا نشان برده‌گی بر بدن خود دارند. همان‌گونه که یک رمه‌دار گوسفندان خود را نشان می‌زند تا کسی نتواند گوسفندانش را بدزدد و اگر هم دزدیده شدند، شناخته شوند، به همان‌گونه روزگاری برده‌داران هم برده‌ها خود را نشانی بر اندام‌شان می‌گذاشتند تا شناخته شوند. البته چنین برده‌گی‌ای ظاهراً پایان یافته است؛ اما هنوز با جلوه‌ها دیگری ادامه دارد.

یکی هم برده‌های ذهنی‌اند. در ظاهر آزاد، اما در درون خود برده‌اند. بدترین شکل برده‌گی، همین برده‌گی ذهنی است؛ برای آن‌که برده ذهنی برده‌گی خود را حس نمی‌کند و نمی‌تواند ببیند که او یک برده است. اندیشه چنین افرادی تنها روی یک خط باریک به پیش می‌خزد و آن خط، خط عادت ذهنی آنان است؛ یک خط سنگ‌شده. چیزهایی را مثبت می‌بیند و چیزهایی را منفی و هیچ‌گاهی در مثبت و منفی بودن آن چیزها شک و تردیدی نمی‌کند.

تغییر عادت برای انسان‌ها خیلی‌ها دشوار است. به همین‌گونه تغییر اندیشه برای آنان است که حس می‌کنند جز خط اندیشه آنان دیگر هیچ اندیشه‌ای به حقیقت نمی‌رسد، بسیار و بسیار دشوار است؛ حتا گاهی شاید ناممکن باشد. گویی آنان به عادت و باورهای خویش معتاد شده‌اند. پس می‌شود گفت: شماری از اندیشه‌های سنگ‌شده خود اعتیادآورند.

این امر زمانی دشوار می‌شود که برده‌گان ذهنی خود را به

اشتباه آزاد می‌انگارند، در حالی که آزادی انسان به آزادی اندیشه او پیوند دارد. آنانی که از هر چیز و از هر کس در ذهن خود بت می‌سازند و بعد بت‌های ذهنی خود را نماد حقیقت می‌انگارند و با آن بت‌های ذهنی چنان برخورد می‌کنند که گویی آنان را می‌پرستند، چنین کسانی همان برده‌گان ذهنی‌اند.

انسان نیاز دارد که برای رسیدن به هر حقیقتی در گام نخست به آزادی اندیشه و آزادی ذهنی برسد و بت‌های ذهنی خود را بشکند یا از چیزی و کسی بت ذهنی نسازد. زمان دیگرگون می‌شود و جامعه پیچیده‌گی‌های تازه‌ای می‌یابد، اما ذهنیت‌ها تغییر نمی‌کنند و این امر بزرگ‌ترین مشکل انسان در راه راه رسیدن به حقیقت است. وقتی همه چیز در ذهن ما چنان حقیقت مطلق جلوه می‌کند و ما توان بلند کردن پرسشی را در پیوند به آن نداریم، این خود جز برده‌گی ذهنی چیز دیگری نیست.

پرسیدم: پیرمرد، می‌خواهی بگویی که انسان با پرسش است که زنجیر و وابسته‌گی ذهنی خود را می‌شکند و به آزادی ذهنی می‌رسد؟

پیرمرد، چپ‌چپ طرفم دید و گفت: انسان هرچه دارد، با پرسش دارد. انسان با پرسش است که به جایگاه انسانی خود رسیده است. البته پرسش‌هایی هم مانند نشانه‌های دروغین در یک خیابان انسان را به بی‌راه می‌رسانند.

پرسش راه آزادی را باز می‌کند. برده‌گان اما نمی‌پرسند؛ برای آن‌که همه چیز را پذیرفته‌اند و به همه چیز عادت کرده‌اند. وقتی پرسشی در میان نباشد، ما همه برده‌ایم؛ آن‌گونه می‌اندیشیم که عادت کرده‌ایم، یا آن‌گونه می‌اندیشیم که به ما یاد داده‌اند، یا هم آن‌گونه می‌اندیشیم که این یا آن رهبر ما می‌اندیشد.

آن‌گونه رفتار می‌کنیم که به ما دستور می‌دهند. وقتی نمی‌توانیم در پیوند به اندیشه خود یا اندیشه رهبر یا باورهایی که دیگر بخشی از رفتار ما شده‌اند، پرسشی را مطرح کنیم، این خود سیاه‌ترین جلوه از برده‌گی ذهنی انسان است.

پرسیدم: پیرمرد! پس باورهای ما آرام‌آرام به زنجیرهایی بدل می‌شوند که آزادی ذهنی ما را به دام می‌کشند و ما برده باورهای خود می‌شویم؟

گفت: بلی، چنین می‌شود. هیچ باوری نمی‌تواند از پرسش برکنار بماند.

گفتم: پس این باوری را که من به گفته‌ها و اندیشه‌های تو پیدا کرده‌ام، روزی زنجیر ذهنی من می‌شوند و من هم می‌شوم یک برده ذهنی؟ یا از تو در ذهن خود بتی می‌سازم؟

گفت: اگر نتوانی در گفته‌های من تردید کنی و پرسشی نسبت به آن‌ها به میان آوری و همه را حقیقت پرسش‌ناپذیر پنداری، بلی چنین می‌شود!

گفتم: پس تو هم می‌خواهی مرا برده ذهنی خود سازی. گفت: چنین نمی‌خواهم. اگر چنین بخواهم تو را برده ذهنی خود بسازم، آزادی ذهنی خود را نیز از بین برده‌ام؛ برای آن‌که هر برده‌ساز و بت‌ساز ذهنی خود اسیر ذهنی برده‌سازی و بت‌سازی خود است.

مهم این است که کسی باید به این ظرفیت ذهنی برسد که هر حقیقتی را مطلق نپندارد. باید پرسش مطرح کند؛ برای آن‌که شناخت انسان از هستی، پایان ندارد. انسان با طرح پرسش‌های خود است که به شناخت تازه و حقیقت تازه‌ای می‌رسد.

حس کردم که اندک‌اندک پیرمرد خسته می‌شود. گفتم: چه فکر می‌کنی که برخیزم و چیزی برای نوشیدن بیاورم و به تعبیر حافظ: لحظه‌هایی «بیا سایم ز دنیا و شر و شورش».

پیر مرد بلندبلند خندید و گفت: این زیباترین پرسشی بود که در این همه سال از من پرسیدی! صدای خنده‌ها مان بود که در اتاق می‌پیچید.

کشته شدن داوود مزمل ...

رابطه داوود مزمل با ایران

داوود مزمل از افراد نزدیک به ملا صدر ابراهیم و ملا اخترمحمد منصور، رهبر پیشین طالبان بود. اخترمحمد منصور روابط نزدیک و خوب با ایران داشته و در مه ۲۰۱۶ زمانیکه او در حال بازگشت از ایران بود، در ایالت بلوچستان پاکستان توسط هواپیماهای بی‌سرنشین امریکا کشته شد. منصور و صدر ابراهیم هر دو از شاخه اسحاق‌زی قبیله درانی هستند. به یمن مناسبات نزدیک ملا صدر ابراهیم و اخترمحمد منصور با ایران، او هم رابطه خوبی با آن کشور داشت و در نوار مرزی ایران (ولایت فراه) فعالیت می‌کرد. زمانی که که معاون والی سایه طالبان برای فراه بود، داکتر شاه جهان، والی پیشین این ولایت گفته بود که طالبان از سوی ایران تجهیز می‌شوند. در جریان سال ۲۰۲۰، هنگامی که جنگ افغانستان در اوج خودش بود، گمانه‌زنی‌های وجود داشت که طالبان قرار است شورایی در مشهد ایجاد کنند و این شورا در تقابل با شورای کویت قرار گیرد. هر چند چنین شورای هیچ وقت ایجاد نشد، ولی روابط شورای هلمند با ایران همچنان برقرار ماند. از افراد چون ملا اخترمحمد منصور، صدر ابراهیم، قیوم ذاکر و داوود مزمل به عنوان کسانی یاد می‌شود که با ایران رابطه نزدیک داشته‌اند و آن کشور نیز پس از روی کار آمدن طالبان، روی این مهره‌ها سرمایه‌گذاری کرده بود. پرواضح است که این افراد به دلیل داشتن روابط با ایران، میانه خوبی با ایالات متحده ندارند. گفتنی است که سفارت ایران در کابل نیز این حمله محکوم کرده و آن را به نفع ثبات افغانستان ندانسته است.

سناریوهای مطرح در مورد قتل او

از ۱۵ اگست ۲۰۲۱ تا اکنون، چنین حمله‌ای بر یکی از بلندپایه‌ترین مقامات طالبان انجام نشده بود. داوود مزمل درشت‌ترین اسم و برجسته‌ترین فرمانده طالبان شمرده می‌شود که در جریان ۱۸ ماه گذشته کشته شده است. در رابطه به قتل او شایعات و گمانه‌زنی‌های فراوانی وجود دارد. این‌جا دو سناریو و احتمال را به بررسی می‌گیریم.

۱.۴ تنش‌های درونی

از ملا صدر ابراهیم به عنوان وزیر دفاع دی‌فکتوی طالبان در جریان ۲۰ سال گذشته یاد می‌شد. او تا سال ۲۰۲۰ مسوول کمیسیون نظامی طالبان بود و بعد از او ملا یعقوب این مسوولیت را برعهده گرفت. همان زمان شایعات فراوان وجود داشت که وی از تصمیم خرسند نبود و مدتی حتا گفته می‌شد که توسط شورای کویت «نظریند» شده است. زمانی که طالبان قدرت گرفتند، ملا صدر ابراهیم توقع داشت که به عنوان وزیر دفاع یا هم رییس ستاد ارتش تعیین شود، اما نشد و بعد از یک سری جنجال‌های طولانی، به عنوان معاون وزارت داخله انتخاب

شد. فرماندهان جبهه هلمند همه از وضعیت فعلی ناراضی‌اند. ملا شیرین، معاون وزارت دفاع، صدر ابراهیم، قیوم ذاکر و فاضل مظلوم از چهره‌های برجسته شورای هلمند هستند که از منصب‌های فعلی‌شان رضایت ندارند. از همان روز اول شایعات زیاد از اختلافات میان طالبان وجود داشت، ولی این گروه به کرات چنین شایعات را رد می‌کرد. با این حال، در چند ماه اخیر تنش‌های لفظی میان جبهه حقانی‌ها و کندھاری‌ها اوج گرفته بود. شبکه حقانی به دلایل معتدده، از جمله داشتن رابطه با سرویس‌های اطلاعاتی بیرون‌مرزی، دوست ندارد که چهره‌های طرفدار ایران در کابینه گروه طالبان حضور داشته باشد. چنین موضوع این فرضیه را تقویت می‌کند که شاید دست شبکه حقانی در پشت این قضیه باشد. پیش از این نیز ملا صدر ابراهیم از دو مورد سوءقصد نجات یافته بود. براساس گفته‌های منابع مستقل، طالبان هلمندی که عمدتاً از شاخه اسحاق‌زی هستند، در تبرس شبکه حقانی قرار دارند. گفته می‌شود که هدایت بدری (گل‌آغا اسحاق‌زی)، وزیر مالیه گروه طالبان نیز استعفا داده است. هر چند رسانه‌ها دلیل استعفا او را ناراضی‌تبی از هبت‌الله اخوندزاده عنوان کرده‌اند، اما این احتمال نیز وجود دارد که وی برای حفظ جان خود استعفا کرده است. بدری در ۲۰ سال گذشته مسوول کمیسیون مالی طالبان بود. براساس اطلاعات، «نعیم برح»، پسر اختر منصور نیز از افرادی است که اسمش در لیست تصفیه دیده می‌شود. قابل یادآوری است که اسحاق‌زی‌ها در ۲۰ سال اخیر کنترل تجارت مواد مخدر در افغانستان در اختیار داشتند. لال‌آغا اسحاق‌زی از قاچاقیان معروف مواد مخدر بود که در سال ۲۰۱۲ از زندان کندهار فرار کرده بود.

۲.۴ داعش خراسانی

اگر ادعای داعش درست باشد که آن گروه این حمله را طراحی کرده است، می‌توان چنین برداشت کرد که داعش انتقام سختی از داوود مزمل گرفته است. نزدیک به دو ماه بود که اعضای داعش خراسان هیچ نوع فعالیت و تحرک میدانی نداشتند، اما روز چهارشنبه با صدور اعلامیه‌ای، مسوولیت حمله بر کارمند ریاست آب‌رسانی هرات را برعهده گرفتند. حالا هم پس از ۱۳ ساعت، داعش خراسان مسوولیت حمله به داوود مزمل را نیز به گردن گرفته است. نظر به وضعیت کنونی، بعید به نظر می‌رسد که داعش توانایی چنین حمله‌ای را داشته باشد. نوارهای تصویری نشان می‌دهد که مهاجم انتحاری به راحتی از تلاشی‌های درونی گذشته و خودش را به دفتر والی رسانده است.

با این وصف می‌توان چنین نتیجه گرفت که اختلافات درون گروهی طالبان دوباره اوج گرفته است و هر دو جناح تلاش دارند که یک‌دیگر را تضعیف کنند. در روزهای آینده امکان تشدید این درگیر نیز وجود دارد.

دبیر بخش ویدیو: نصیر کاوشگر
خبرنگار ارشد: امین کاوه
ویراستاران: محمدعلی نظری، مقیم مهران
صفحه آرایی: رضا مرادی
پذیرش مقالات: Info@8am.media
پذیرش اعلان: ۰۷۰۰۱۷۵۵۱۰ - ۰۷۸۷۸۸۷۹۹
نشانی پستی: صندوق پستی ۰۳۸-۰۲۵، پسته‌خانه مرکزی، کابل، افغانستان
صبح نوشته‌ها را ویرایش می‌کند. سرمقاله بازتاب‌دهنده‌ی دیدگاه صبح است. سایر دیدگاه‌های مطرح‌شده در مقاله‌ها، به نویسندگان آن برمی‌گردد.

صاحب امتیاز: سنجر سهیل
مدیرمسوول: محمد محق
سردبیر: حبیب بهش
مسوول افغانستان: شاحسین رسولی
تحلیل‌گران: یونس نگاه، ابومسلم خراسانی و علی سجاد مولایی
دبیر گزارش‌ها: فهیم امین

Publisher:
Sanjar Sohail, Sanjar.sohail@8am.media

Editor-in-Chief:
Mohammad Moheq
Mohammad.moheq@8am.media

Facebook.com/8am.media
Youtube.com/HashteSubhdaily
Twitter.com/@Hashtesubhdaily
instagram.com/8am.media_official
www.8am.media

بربنیاد گزارش‌ها، زمین‌لرزه‌ای به بزرگی ۴.۴ درجه ریشتری، منطقه سائیم‌بیلی ولایت آدانای ترکیه را تکان داده است. خبرگزاری آناتولی روز یکشنبه، ۱۲ مارچ، به نقل از مرکز مدیریت حوادث غیرمترقبه ترکیه (آفاد) این حادثه را گزارش داده است. این زمین‌لرزه ساعت ۳:۳۱ عصر به وقت محلی در عمق ۷.۷ کیلومتری رخ داده است. از تلفات احتمالی برخاسته از این زلزله تا کنون گزارش نشده است. این در حالی است که زمین‌لرزه‌های پیهم در ترکیه و سوریه جان بیش از ۴۵ هزار تن را گرفته و شمار زیادی از شهروندان این کشورها را بی‌خانمان کرده است.

مک کال:

اگر دولت بایدن اسناد خروج فاجعه‌بار از افغانستان را پنهان کند احضار خواهد شد

مجلس نماینده‌گان امریکا در حالی خواهان بازجویی از دولت بایدن می‌شود که پیش از این کانگرس ایالات متحد خواهان وضاحت در مورد چگونه‌گی خروج غیرمسولانه و فاجعه‌بار امریکا از افغانستان شده بود.

کارشناسان سیاسی معتقدند که بررسی‌ها در مورد نحوه بیرون شدن امریکا از افغانستان و طبعات پس از خروج، بر نتیجه انتخابات سال ۲۰۲۴ این کشور تاثیر مستقیم دارد.



مایکل مک کال، رییس کمیته روابط خارجی مجلس امریکا، تهدید کرده که اگر دولت به رهبری بایدن اسناد مربوط به خروج فاجعه‌بار از افغانستان را مخفی کند، احضار خواهد شد.

مک کال روز یکشنبه، ۱۲ مارچ، به شبکه سی‌بی‌اس گفته است که وی درباره تلاش کمیته روابط خارجی مجلس نماینده‌گان برای دریافت پاسخ از دولت در خصوص خروج غیرمسولانه از افغانستان وارد گفت‌وگو با مارگارت شده دست.

به گفته وی، در صورتی دولت بایدن که به درخواست سند کمیته موافقت نکند، احضار خواهد شد.

مک کال افزوده است: «این اولین جلسه استماعیه علنی بود که از زمان سقوط افغانستان در مورد افغانستان داشتیم. می‌خواهم بدانم که آن افسر یا فرمانده زمانی که اجازه رفع یک تهدید را رد کرد، به چه چیزی فکر می‌کرد و این تهدید به چه سطوحی در دولت ایالات متحده رسید؟»

گوترش:

مسلمانان در جهان با تبعیض فزاینده روبه‌رو هستند



که پیام صلح، شفقت و رحمت اسلام مردم را در سراسر جهان الهام بخشیده است.» به گفته او، بدترین تاثیرات این تعصب افزایش سه‌برابری تبعیض علیه زنان مسلمان است که به دلیل جنسیت، نژاد و دین‌شان صورت می‌گیرد.

گفتنی است که مجمع عمومی سازمان ملل متحد سال گذشته قطع‌نامه‌ای را تصویب کرد که براساس آن ۱۵ مارچ به‌منابه روز بین‌المللی مبارزه با اسلام‌هراسی شناخته شده است.

این سند تاکید دارد که «تروریسم و افراط‌گرایی خشونت‌بار» به هیچ گروه دینی، ملیتی، مدنی یا قومی ربط نداشته و نباید ربط داده شود.

این قطع‌نامه برای ترویج فرهنگ تحمل و صلح براساس حقوق بشری و تنوع دینی، خواستار گفت‌وگو جهانی شده است.

در آستانه روز بین‌المللی مبارزه با اسلام‌هراسی، دبیر کل سازمان ملل متحد خواستار مبارزه علیه این پدیده شده و افزوده است که مسلمانان با تبعیض فزاینده روبه‌رو هستند.

انتونویو گوترش، در بیانیه روز بین‌المللی مبارزه با اسلام‌هراسی (۱۵ مارچ) گفته است: «ما توجه خود را متمرکز کرده و خواهان اقدام هستیم تا زهر نفرت بر ضد مسلمانان را پایان بخشیم.»

وی علاوه کرده است که حدود دو میلیارد مسلمان که در جوامع خویش انسانیت را بازتاب می‌دهند، به کرات فقط به دلیل دین‌شان با تبعیض و تعصب مواجه می‌شوند.

او افزوده است که فراتر از تعصبات ساختاری و سازمانی و بدنام‌سازی جوامع اسلامی، مسلمانان از حمله‌های فردی، سخنان نفرت‌آمیز و مقصر شدن ناحق رنج می‌برند.

گوترش اضافه کرده است: «برای بیش از هزار سال است

پیشروی روسیه در نبرد باخموت متوقف شده است

نیست.

در همین حال، سرهی چرواتی، سخنگوی نیروهای مسلح اوکراین در شرق این کشور، گفته است که نبردها در باخموت در هفته جاری شدیدتر از هفته پیش است و این شهر در ۲۴ ساعت گذشته، گواه ۲۳ درگیری بوده است.

موسسه مطالعات جنگ در حالی از عدم پیشروی نیروهای روسی در باخموت خبر می‌دهد که وزارت دفاع بریتانیا روز گذشته اعلام کرد که جنگ‌جویان واگنر بخش‌های شرقی باخموت را به تصرف خود در آورده‌اند.

پیش از این، یوگنی پریگوژین، رییس گروه واگنر، گفته بود که عقب‌نشینی از باخموت فاجعه‌بار خواهد بود. او از عدم ارسال تسلیحات به جنگ‌جویان این گروه در خط مقدم نبرد انتقاد کرده بود.



موسسه مطالعات جنگ، مستقر در واشنگتن، گفته که پیشروی نیروهای روسیه در نبرد باخموت اوکراین متوقف شده است.

آسوشیتدپرس روز یکشنبه، ۱۲ مارچ، به نقل از موسسه مطالعات جنگ گزارش داده است که حملات دوام‌دار نظامیان روسیه در سطح شهر باخموت ادامه دارد، اما هیچ مدرکی دال بر پیشرفت آنان موجود

رییس سازمان صحتی جهان: یافتن منشأ ویروس کرونا یک امر اخلاقی و ضروری است

پیدایش ویروس کرونا مورد ارزیابی قرار گیرد.

آقای گبریسوس روز یکشنبه، ۱۲ مارچ، با نشر توییتی نگاشته است: «در مورد درک منشأ، بررسی همه فرضیه‌ها باقی می‌ماند. یک ضرورت علمی است برای کمک به هدف جلوگیری از شیوع بیماری‌های آینده و یک لازمه اخلاقی برای کسانی که در نتیجه این بیماری فوت کرده‌اند.»

از جانبی، وال‌استریت ژورنال براساس ارزیابی یک نهاد تحقیقاتی امریکایی گزارش داده که ویروس کرونا احتمالاً ناشی از یک نشت ناخواسته از یک آزمایشگاه چینی بوده که سبب افزایش فشارها بر سازمان صحتی جهان شده است.

گفتنی است که ویروس کرونا در اواخر سال ۲۰۱۹ در شهر ووهان چین شناسایی شد و پس از آن به‌سرعت به سراسر جهان گسترش یافت.



تدروس آدهانوم گبریسوس، رییس سازمان صحتی جهان، به مناسبت سومین سال پیدایش کووید-۱۹ گفته است که باید همه فرضیه‌ها و ابهامات در مورد چگونه‌گی

ایران از توافق با امریکا برای تبادل زندانیان خبر داد و امریکا آن را رد کرد



یک سخنگوی شورای امنیت ملی کاخ سفید، اظهارات حسین امیرعبداللهیان را رد کرده است.

این سخنگو گفته است که ادعاهای مطرح‌شده توسط مقام‌های ایرانی در مورد توافق تبادل زندانیان امریکایی که به‌شکل غیرقانونی در ایران نگه‌داری می‌شوند، درست نیست. این مقام امریکایی در عین حال بر تعهد کشورش برای آزادی شهروندان زندانی‌اش در ایران تاکید کرده است.

ند پرایس، سخنگوی وزارت خارجه امریکا، نیز در گفت‌وگو با بی‌بی‌سی فارسی اظهارات امیرعبداللهیان را «دروغی ظالمانه» خوانده است.

گفتنی است که در ماه‌های اخیر روابط میان تهران و واشنگتن به اوج تیره‌گی رسیده است.

بربنیاد گزارش‌ها، حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران، از دست‌یابی کشورش و امریکا به توافق بر سر تبادل زندانیان خبر داده و ساعاتی پس از آن، امریکا این توافق را رد کرده و آن را ادعای «کاذب» از سوی تهران خوانده است.

خبرگزاری ایرنا روز یکشنبه، ۱۲ مارچ، به نقل از آقای عبداللهیان در یک گفت‌وگوی تلویزیونی گفته است: «در روزهای اخیر در موضوع تبادل زندانیان موجود بین ایران و امریکا به توافقی دست پیدا کردیم و اگر همه چیز از سوی طرف امریکایی به‌خوبی پیش برود، در کوتاه‌مدت شاهد تبادل زندانیان خواهیم بود.»

وی افزوده که از نظر تهران همه چیز آماده است و طرف امریکایی در حال آخرین هماهنگی‌های فنی خود قرار دارد.

امیرعبداللهیان تصریح کرده است که تبادل پیام‌ها با طرف امریکایی در موضوع لغو تحریم‌ها نیز جریان دارد. از جانبی، خبرگزاری رویترز نیز با نشر گزارشی به نقل از

نظامیان اسرائیل سه فلسطینی را در کرانه باختری کشتند

با کشته شدن سه فلسطینی در روز یکشنبه، تعداد شهروندان کشته شده این کشور از سوی نظامیان اسرائیل از ابتدای سال جاری میلادی تا کنون به ۸۰ تن رسیده است.

خشونت‌ها در این بخش از فلسطین اخیراً به دنبال حمله نظامیان اسرائیل بر روستای جبا تشدید شده است. دور فعلی درگیری‌ها در کرانه باختری بدترین نوع درگیری‌ها میان اسرائیل و فلسطین گفته شده است.

در ادامه ناآرامی‌ها در کرانه باختری، وزارت صحت فلسطین گفته است که سه شهروند این کشور در پی تیراندازی نظامیان اسرائیل کشته شده‌اند.

تی‌آرتی روز یکشنبه، ۱۲ مارچ، گزارش داده است که افراد کشته شده به ظن گلوله‌باری بر نظامیان اسرائیل، آماج قرار گرفته‌اند.

ارتش اسرائیل گفته که یک تن از همراهان سه مرد کشته شده با سلاح خودش را تسلیم کرده است.